

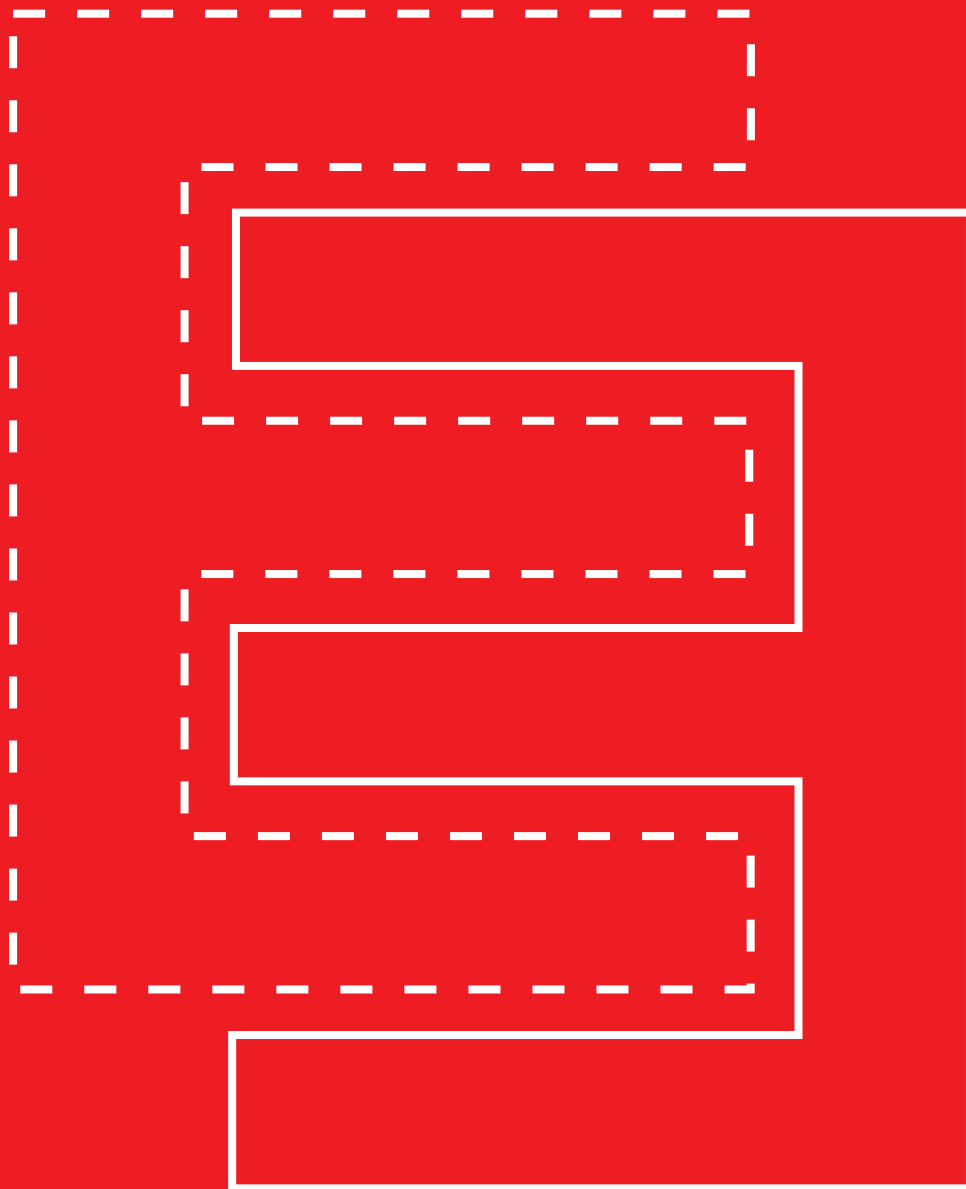

ΕΝΑ

Ινστιτούτο
Εναλλακτικῶν
Πολιτικῶν

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ
ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ

#04

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ
ΕΚΤ: ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ
ΕΥΡΩΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΟΠΙΑ
ΓΑΛΛΙΑ: ΝΕΟΣ ΑΝΤΙΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ
ΤΟ ΜΕΤΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΚΗΝΙΚΟ ΣΤΗΝ ΙΣΛΑΝΔΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΕΡΟ-ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

Ομάδα Μελέτης Ευρωπαϊκών Εξελίξεων
Συντονιστής Δελτίου: Γιώργος Καπόπουλος
Σχόλια και παρατηρήσεις μπορούν να αποστέλλονται
στο info@enainstitute.org

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή

02

Το τέλος της μεταπολεμικής Γερμανίας

04

ΕΚΤ: Αναζητώντας την ισορροπία

08

Ευρωτουρκικές σχέσεις και ελληνική σκοπιά

11

Γαλλία: νέος αντιτρομοκρατικός νόμος

13

Το μετεκλογικό σκηνικό στην Ισλανδία και τα διλήμματα
του Αριστερο-Πράσινου Κινήματος

16

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

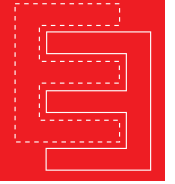
Με το **Δελτίο Ευρωπαϊκών Εξελίξεων**, το Ινστιτούτο Εναλλακτικών Πολιτικών **ΕΝΑ** επιλέγει να πάρει μέρος στον δημόσιο, συχνά συγκρουσιακό, διάλογο γύρω από τα ευρωπαϊκά πράγματα.

Το Δελτίο θα εκδίδεται δύο φορές το μήνα, στο πλαίσιο της ευρύτερης δραστηριότητας του Ινστιτούτου. Στη βάση των αρχών της Ιδρυτικής Διακήρυξης του **ΕΝΑ**, το **Δελτίο Ευρωπαϊκών Εξελίξεων** δεν θα στέκεται πολιτικά και κοινωνικά ουδέτερο απέναντι στα γεγονότα, αλλά θα αναζητεί πειστικές απαντήσεις, σε προοδευτική κατεύθυνση, στις ποικίλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα το ευρω-ενωσιακό εγχείρημα.

Το αφετηριακό ερώτημα στο οποίο το Δελτίο επιχειρεί να απαντήσει δεν είναι το συχνά διατυπούμενο «περισσότερη ή λιγότερη Ευρώπη;» αλλά το «**ποια Ευρώπη θέλουμε;**» και το πώς αυτή μπορεί να οικοδομηθεί.

Η οικονομική κρίση λειτούργησε ως καταλύτης, επιταχύνοντας την προϊούσα απομάκρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τις ιδρυτικές αξίες και αρχές της, από το θεσμικό και κοινωνικό δημοκρατικό της κερκτημένο. Η κυριαρχία μιας τεχνοκρατικά οριζόμενης πολιτικής και οικονομικής ορθοδοξίας απογυμνώνει το ευρωπαϊκό θεσμικό οικοδόμημα από τις δημοκρατικές του λειτουργίες, θέτοντας εκ νέου, με πειστικό τρόπο, το ερώτημα της δημοκρατικής νομιμοποίησης των οργάνων και των αποφάσεων της ΕΕ και της κοινωνικής γείωσης των πολιτικών της. Παράλληλα, με το ξέσπασμα και της προσφυγικής κρίσης, οι αξίες του ανθρωπισμού, της αλληλεγγύης, της ανεκτικότητας και του πλουραλισμού, που λειτούργησαν στο παρελθόν προωθητικά για τη συνάντηση των λαών της Ευρώπης σε μια προοδευτική κατεύθυνση, τίθενται πλέον υπό αμφισβήτηση.

Οι ιδέες και οι απόψεις που διατυπώνονται συναφώς είναι πολλές. Οι απαντήσεις που επεξεργάζονται οι ευρωπαϊκές ελίτ μοιάζουν ωστόσο να αδυνατούν να προσεγγίσουν το κρίσιμο ερώτημα: **Πώς σκεφτόμαστε σήμερα (για) την Ευρώπη του αύριο; Την Ευρώπη που θα ισχυροποιήσει τα δημοκρατικά της αντανάκλαστικά, θα ανακτήσει την εμπιστοσύνη των πολιτών, θα προτάξει τον κοινωνικό της χαρακτήρα και θα αποκρούσει αποτελεσματικά τη διχαστική ρητορεία της ακροδεξιάς απειλής;**

Το **#4 Δελτίο Ευρωπαϊκών Εξελίξεων**, εστιάζει σε θέματα που παρουσιάζουν αυξημένο ενδιαφέρον στην τρέχουσα συγκυρία, συγχρόνως όμως η εξέλιξή τους αναμένεται να επηρεάσει μεσομακροπρόθεσμα το μέλλον της Ευρώπης:

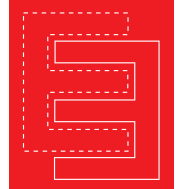
- Η **αποσταθεροποίηση** του πολιτικού συστήματος στη **Γερμανία** σηματοδοτεί την **κατάρρευση των μεταπολεμικών σταθερών**
- Οι ασκήσεις ισορροπίας της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας αποτυπώνουν τις προκλήσεις και τους κινδύνους που απειλούν την ευρωζώνη, παρά την εικόνα ανάκαμψης
- Οι **ευρωτουρκικές σχέσεις** δοκιμάζονται, με την Ελλάδα να έχει ξεκάθαρη θέση απέναντι στις εξελίξεις
- Ο νέος **αντιτρομοκρατικός νόμος** στη Γαλλία **θεσμοποιεί** προβλέψεις της **κατάστασης έκτακτης ανάγκης**
- Το **ρευστό μετεκλογικό σκηνικό στην Ισλανδία** φέρνει τον αριστερό-πράσινο κυβερνητικό συνασπισμό αντιμέτωπο με πρωτόγνωρα διλήμματα

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Η αποσταθεροποίηση του πολιτικού συστήματος της Γερμανίας, που αποδίδεται από την πλειοψηφία των αναλυτών σε συγκυριακούς λόγους (κυρίως στο προσφυγικό), είναι την ίδια στιγμή η ολοκλήρωση ευρύτερων σταδιακών αλλαγών οι οποίες συντελέστηκαν στις σχεδόν τρεις δεκαετίες που πέρασαν από την ενοποίηση των δύο γερμανικών κρατών το 1989-90: Η ευρωπαϊκή στρατηγική της Γερμανίας έπαψε πλέον να ταυτίζεται με μια περαιτέρω εμβάθυνση με δυναμική ομοσπονδιακής μετεξέλιξης, ενώ διερράγη η κοινωνική συναίνεση και συνοχή που βασίσθηκε τόσο στην παράδοση του Μπίσμαρκ του 19ου αιώνα όσο και στην μεταπολεμική κοινωνική οικονομία της αγοράς, υπό τη σκέπη της οποίας ο Αντενάουερ και ο Έρχαρντ οικοδόμησαν, με τη στήριξη του σχεδίου Μάρσαλ, το μεταπολεμικό δυτικογερμανικό «οικονομικό θαύμα».

Έστω και με υψηλό εσωτερικό πολιτικό κόστος, Χριστιανοδημοκράτες και Σοσιαλδημοκράτες θα αναζητήσουν μέσα από μια δύσκολη διαπραγμάτευση και οδυνηρές εσωκομματικές διαδικασίες τον κοινό προγραμματικό παρονομαστή προκειμένου να συγκροτήσουν νέα κυβέρνηση «μεγάλου συνασπισμού», την τρίτη μετά το 2005. Σε καμία περίπτωση η αίσια έκβαση, προς την οποία πιέζει και η επιχειρηματική ελίτ της χώρας, δεν μπορεί να θεωρηθεί προεξοφλημένη, παρά το γεγονός ότι, υπό ορθολογική προσέγγιση, αποτελεί μονόδρομο.

Όποια και αν είναι όμως η πλατφόρμα συνεργασίας των δύο κομμάτων συνολικά και ειδικότερα ως προς την περαιτέρω πορεία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, η προεκλογική εκστρατεία, το αποτέλεσμα των εκλογών της 24ης Σεπτεμβρίου αλλά και οι ατυχήσασες μετεκλογικές διαπραγματεύσεις για το σχηματισμό τρικομματικής κυβέρνησης Χριστιανοδημοκρατών, Φιλελευθέρων και Πρασίνων επιβεβαιώνουν μια μη αναστρέψιμη πολυδιάσπαση/κατάτμηση και συνεπώς μια μακράς διάρκειας αποσταθεροποίηση της πολιτικής σκηνής της χώρας.

Πρόκειται για την ολοκλήρωση της κατάρρευσης/αποσύνθεσης των μεταπολεμικών σταθερών της Δυτικής Γερμανίας: Κοινωνική συναίνεση, συνδιαχείριση, πολιτική σταθερότητα και ταύτιση των ζωτικών συμφερόντων σε εθνικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο ιστορικός του μέλλοντος θα κρίνει αν οι παραπάνω συνιστώσες του στίγματος της Δυτικής Γερμανίας ή της Δημοκρατίας της Βόννης ήταν συνειδητή επιλογή, υπό το βάρος της καταστροφικής ήττας του 1945, ή μονόδρομος προσανατολισμός, με δεδομένη τη λογική του ψυχρού πολέμου, δηλαδή τη διαίρεση της Ευρώπης και της Γερμανίας.

Το πρώτο μήνυμα ήρθε νωρίς, όταν τον Ιούνιο του 1991 ξέσπασε η σύγκρουση στη Γιουγκοσλαβία και η ενιαία πια Γερμανία συνέδεσε ωμά και εκβιαστικά την ολοκλήρωση της διαπραγμάτευσης ενόψει του Μάαστριχτ με την αναγνώριση της Σλοβενίας και της Κροατίας από τα 12 μέλη της τότε Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Το επεισόδιο θεωρήθηκε κρίση προσαρμογής, και το Βερολίνο έδωσε στη συνέχεια δύο φορές δείγματα γραφής της βούλησής του για ενισχυμένη ευρωπαϊκή συνοχή: Μια περιοριστική εκδοχή σκληρού πυρήνα με το σχέδιο Σόιμπλε - Λάμερς, το φθινόπωρο του 1994, και μια συνολική, την άνοιξη του 2000, με την πρόταση Φίσερ για υιοθέτηση ευρωπαϊκού Συντάγματος.

Το ναυάγιο της Συνταγματικής Συνθήκης στο γαλλικό δημοψήφισμα, την άνοιξη του 2005, χρέωσε την ευθύνη στους Γάλλους ψηφοφόρους και υποτιμήθηκε η εύκολη προσαρμογή της Γερμανίας στον ευρωπαϊκό μινιμαλισμό της Συνθήκης της Λισσαβόνας, δύο χρόνια μετά.

Μετά από τρία χρόνια ευρωπαϊκής αφωνίας, όταν τον Σεπτέμβριο του 2008 ξέσπασε η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, η Γερμανία επέλεξε την εθνική αναδίπλωση και περιχαράκωση και μια αλά καρτ ευρωπαϊκή αλληλεγγύη, μια γραμμή πλεύσης που, παρά τις κατά καιρούς διακυμάνσεις, έμεινε κατά βάση σταθερή μέχρι και σήμερα.

Σε ό,τι αφορά την κοινωνική και πολιτική συναίνεση που θεμελίωσαν μεταπολεμικά οι Αντενάουερ και Έρχαρντ, τα πρώτα μηνύματα για τον σταδιακό τερματισμό της ήλθαν την επόμενη μέρα της ενοποίησης του Οκτωβρίου του 1990: Αντί για ένα γερμανικό «Σχέδιο Μάρσαλ», που θα διασφάλιζε την πραγματική σύγκλιση της Ανατολικής με τη Δυτική Γερμανία, επιλέχθηκε το μοντέλο της ενοποίησης της Ιταλίας το 1870, όπου ο Νότος περιθωριοποιήθηκε παραγωγικά και έγινε παρασιτικός και επιδοτούμενος.

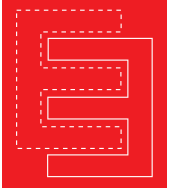
Στη συνέχεια ήρθε η ώρα της Ατζέντας 2010 του Σοσιαλδημοκράτη Καγκελαρίου Σρέντερ, που, στο όνομα της διαφύλαξης των παραγωγικών δραστηριοτήτων εντός συνόρων, κατεδάφισε εργασιακά και κοινωνικά κεκτημένα που είχαν κωδικοποιήσει οι Αντενάουερ και Έρχαρντ μεταπολεμικά με την κοινωνική οικονομία της αγοράς και των οποίων οι ρίζες έφθαναν στο κοινωνικό κράτος του Μπίσμαρκ μετά το 1880.

Έτσι διαμορφώθηκαν αργά αλλά σταθερά, πριν αλλά και κατά τη διάρκεια της κρίσης στην Ευρωζώνη, οι νέες ευρωπαϊκές σταθερές της Ομοσπονδιακής Γερμανίας: Ευρώπη αλά καρτ, όπου υπάρχουν ορατά κέρδη και οφέλη, και περιχαράκωση όπου υπάρχει ενδεχόμενη αμοιβαιοποίηση του κινδύνου, καθώς και φόβος μη αναστρέψιμης απώλειας της εθνικής κυριαρχίας. Ταυτόχρονα, η εγχώρια επιβολή της Ατζέντας 2010 με σχετικά ανεκτό κόστος κατέστησε την εξαγωγή της στις χώρες-μέλη της Ευρωζώνης ευρωπαϊκή προτεραιότητα των κυβερνήσεων υπό την Μέρκελ από το 2005 μέχρι και σήμερα.

Υπό το φως των παραπάνω, η αποδόμηση της πολιτικής-κυβερνητικής σταθερότητας, η απομάκρυνση από τη σταθερότητα της Δημοκρατίας της Βόννης προς έναν ελεγχόμενο πολυκομματισμό της Δημοκρατίας του Βερολίνου –ο οποίος σήμερα τείνει να βγει εκτός ελέγχου, θυμίζοντας την αστάθεια της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης- ήταν ζήτημα χρόνου.

Στη δεκαετία του '80 εμφανίστηκε και κατοχυρώθηκε στην κεντρική πολιτική σκηνή το Κόμμα των Πρασίνων, το οποίο δεν απείλησε τη δικομματική σταθερότητα Χριστιανοδημοκρατών – Σοσιαλδημοκρατών, με ήσσονα ρυθμιστικό εταίρο τους Φιλελευθέρους. Η κυβερνητική συνεργασία των Πρασίνων με το SPD την περίοδο 1998-2005 έθεσε απλώς το ερώτημα αν οι Πράσινοι θα υποκαθιστούσαν σταθερά τους Φιλελεύθερους στο χώρο του Κέντρου.

Μετά την ενοποίηση εμφανίστηκε και πέμπτο κόμμα γύρω από το πρώην ΚΚ της Ανατολικής Γερμανίας, το οποίο, με την προσχώρηση της πτέρυγας Λαφοντέν, που αποσχίστηκε από το SPD μετά το 1998, μετεξελίχθηκε στο σημερινό Κόμμα της Αριστεράς (die Linke). Ένα κόμμα που στην πορεία και τις μεταλλάξεις του παραμένει οριοθετημένο ως κόμμα που εκπροσωπεί κατά κύριο λόγο ψηφοφόρους από την πρώην Ανατολική Γερμανία.

Μετά την ενοποίηση εμφανίσθηκε και πέμπτο κόμμα γύρω από το πρώην ΚΚ της Ανατολικής Γερμανίας, το οποίο, με την προσχώρηση της πτέρυγας Λαφοντέν, που αποσχίσθηκε από το SPD μετά το 1998, μετεξελίχθηκε στο σημερινό Κόμμα της Αριστεράς (die Linke). Ένα κόμμα που στην πορεία και τις μεταλλάξεις του παραμένει οριοθετημένο ως κόμμα που εκπροσωπεί κατά κύριο λόγο ψηφοφόρους από την πρώην Ανατολική Γερμανία.

Τελευταίο στη σειρά νέο κόμμα, η Εναλλακτική για τη Γερμανία (AfD), που ιδρύθηκε την άνοιξη του 2013 ως μονοθεματικό ευρωσκεπτικιστικό κόμμα και το οποίο από το 2015 και μετά επένδυσε στο προσφυγικό και στη ρατσιστική-ξενόφοβη ρητορική και μεταλλάχθηκε σε πολυσυλλεκτική Ακροδεξιά.

Το AfD δεν συμπιέζει απλά και μόνο την κοινοβουλευτική αριθμητική, καθιστώντας δύσκολα όλα τα κυβερνητικά σενάρια, πλην του «μεγάλου συνασπισμού». Εγκλωβίζει τους Φιλελευθέρους σε μια πλειοδοσία ακραίων θεάσεων, αλλά κυρίως πυροδοτεί δυναμική περαιτέρω χειραφέτησης/αυτονόμησης των Βαυαρών Χριστιανοκοινωνιστών από τη Χριστιανοδημοκρατική Ένωση.

Επί της ουσίας, η Ομοσπονδιακή Βουλή, της οποίας προεδρεύει ο Σόιμπλε, είναι επτακομματική, με ό,τι αυτό μπορεί να σημαίνει για την επόμενη κυβέρνηση.

Ένας νέος «μεγάλος συνασπισμός» Χριστιανοδημοκρατών και Σοσιαλδημοκρατών θα είναι πιο εύθραυστος και πιο αδύναμος από τον απερχόμενο: Οι Χριστιανοδημοκράτες και η Μέρκελ πιέζονται από την εκλογική βάση για διόρθωση πορείας προς τα δεξιά και, την ίδια στιγμή, οι Σοσιαλδημοκράτες και ο Σουλτς πιέζονται για στροφή προς τα αριστερά.

Ένας νέος «μεγάλος συνασπισμός» στη Γερμανία θα παραπέμπει περισσότερο στο εγχείρημα Μακρόν για συσπείρωση των ευρωπαϊστών των Σοσιαλιστών και της Δεξιάς απέναντι στην Ακροδεξιά της Λεπέν, παρά σε δύο πόλους που κυριαρχούν στο πολιτικό σκηνικό και μοιράζονται τη διακυβέρνηση ως συνειδητή επιλογή για την προώθηση αλλαγών στη χώρα, την Ευρώπη και την Ευρωζώνη.

Με δύο λόγια, κυβερνήσεις «τελευταίας ευκαιρίας» στη Γερμανία και τη Γαλλία, ώστε να αποτραπεί μια ανεξέλεγκτη πολιτική αποσταθεροποίηση σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, καλούνται να κάνουν μια στροφή ευρωπαϊκής εμβάθυνσης, το κόστος της οποίας δεν θέλησαν να το αναλάβουν ισχυρότεροι και σταθερότεροι προκάτοχοί τους.

Η πίεση είναι ασφυκτική, καθώς ο πραγματικός εκλογικός ορίζοντας δεν είναι οι εκλογές της άνοιξης του 2022 στη Γαλλία και του Σεπτεμβρίου του 2021 στη Γερμανία, αλλά οι ευρωεκλογές της άνοιξης του 2019, σε ενάμιση χρόνο από σήμερα...

ΕΚΤ: ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

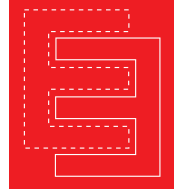
Σε ασκήσεις ισορροπίας επιδίδεται η ηγεσία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, αφού οι πρόσφατες αποφάσεις αλλά και η ρητορική των στελεχών της –ιδιαίτερα του Μάριο Ντράγκι– για το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης καταδεικνύουν ότι η οικονομία της ευρωζώνης ανακάμπτει. Ωστόσο, οι προκλήσεις και οι κίνδυνοι παραμένουν. Στο σημείο αυτό φαίνονται πλέον ξεκάθαρα τα όρια της παρέμβασης της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ, καθώς αδυνατεί να αποτελέσει – από μόνη της– το «φάρμακο» στις δομικές ασθένειες του ευρω-οικοδομήματος.

Οι ανακοινώσεις του Οκτωβρίου από τον Μάριο Ντράγκι αλλά και οι πρόσφατες δηλώσεις τόσο του ιδίου και όσο και άλλων στελεχών της ΕΚΤ σχετικά με το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης αποτυπώνουν την άσκηση ισορροπίας στην οποία επιδίδεται η Φραγκφούρτη, εν μέσω πιέσεων αλλά και κινδύνων για την ανοδικά κινούμενη, πλην εύθραυστη, οικονομία της Ευρωζώνης.

Την 26η Οκτωβρίου ο Ιταλός κεντρικός τραπεζίτης ανακοίνωσε τον σταδιακό περιορισμό της νομισματικής τόνωσης (στα 30 δισ. από τα 60 δισ. ευρώ ανά μήνα), ωστόσο υπογράμμισε ότι το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων θα έχει αόριστη διάρκεια. Παράλληλα, σημείωσε ότι το πρόγραμμα θα επεκταθεί τουλάχιστον ως τον Σεπτέμβριο του 2018, καθώς και –κι αυτό έχει ίσως την κύρια σημασία– ότι εάν η οικονομική κατάσταση το απαιτήσει, η ΕΚΤ θα προσαρμόσει την πολιτική της, εξετάζοντας εκ νέου αύξηση των αγορών.

Κάπως έτσι οδηγηθήκαμε σε μια συμβιβαστική λύση, η οποία φαίνεται να ικανοποιεί τόσο τα «γεράκια» της ΕΚΤ, που πιέζουν εδώ και πολύ καιρό να δοθεί τέλος στη χαλαρή νομισματική πολιτική της Φραγκφούρτης, όσο και τα «περιστέρια», που εκτιμούν ότι, παρά την ανοδική πορεία του πληθωρισμού στην Ευρωζώνη, οι κίνδυνοι παραμένουν και γι' αυτό το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων δεν θα πρέπει να τερματιστεί. Αρκετοί πάντως σχολίασαν ότι ο Μάριο Ντράγκι, αν και ουσιαστικά ενήργησε σαν «γεράκι», θέλησε να εμφανιστεί στις αγορές ως «περιστέρι», στέλνοντας μήνυμα για το μέλλον.

Το παρασκήνιο πάντως ήταν έντονο. Τα πρακτικά της συνεδρίασης της 26ης Οκτωβρίου, που ήρθαν στη δημοσιότητα πριν από μερικές ημέρες, αποτύπωσαν τις διαφορετικές γραμμές στη Φραγκφούρτη. Μπορεί το Διοικητικό Συμβούλιο να αποφάσισε ομόφωνα τη μείωση της αγοράς ομολόγων, ωστόσο διχάστηκε ως προς την απόφαση να παραμείνει ανοικτή η ημερομηνία λήξης του προγράμματος.

Οι κίνδυνοι παραμένουν

«Η οικονομική ανάκαμψη συνεχίζεται, αλλά οι εξελίξεις στον πληθωρισμό παραμένουν υποτονικές. Έτσι, ενώ είμαστε σίγουροι για την ανάκαμψη, εξακολουθούμε να έχουμε ανάγκη από μια υπομονετική και επίμονη προσέγγιση στη νομισματική μας πολιτική ώστε να διασφαλίσουμε την σταθερότητα των τιμών σε μεσοπρόθεσμη βάση», τόνισε ο Μ. Ντράγκι σε συνέδριο της ΕΚΤ την 17η Νοεμβρίου, ενώ λίγες ημέρες αργότερα, μιλώντας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, υπογράμμισε ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα πρέπει να διατηρήσει την επεκτατική νομισματική πολιτική για να βοηθήσει τους μισθούς να κινηθούν υψηλότερα.

Η θητεία του επικεφαλής της ΕΚΤ ολοκληρώνεται τον Οκτώβριο του 2019. Μέχρι τότε αναμένονται ιστορικές εξελίξεις για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Ευρωεκλογές, Brexit αλλά κυρίως η μεταρρύθμιση της ΕΕ και της Ευρωζώνης αποτελούν παράγοντες ενδεχόμενης αστάθειας για το ευρωσύστημα, κι αυτό το γνωρίζουν πολύ καλά η Φραγκφούρτη και ο Μάριο Ντράγκι.

Ακόμα και η γερμανική πλευρά, η οποία αντιστέκεται σθεναρά στη χαλαρή νομισματική πολιτική και στο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων, φαίνεται πως δέχθηκε το αποτέλεσμα, αφού εκτιμά ότι μια σταδιακή μετάβαση προς το τέλος του QE είναι η ενδεδειγμένη λύση.

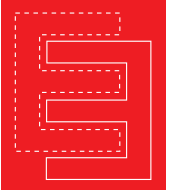
Είναι ενδεικτικό ότι η απόφαση για επέκταση του QE οδήγησε σε ράλι τα ομόλογα της περιφέρειας της Ευρωζώνης, αποτυπώνοντας τους κινδύνους που εξακολουθούν να υπάρχουν, παρότι έχουν αμβλυνθεί.

Η Ιταλία, για παράδειγμα, αποτελεί έναν σημαντικό «πονοκέφαλο». Αναλυτές θεωρούν ότι το tapering της ΕΚΤ είναι μεγαλύτερο πρόβλημα για την Ιταλία απ' ό,τι για την υπόλοιπη Ευρωζώνη. Και πώς να μην ισχύει κάτι τέτοιο, από τη στιγμή που η τρίτη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης φέρει τα βάρη των «κόκκινων» δανείων και του δημόσιου χρέους.

Τα όρια της δράσης της ΕΚΤ και το πραγματικό διακύβευμα

Στην κρίσιμη αυτή καμπή πάντως διαφαίνονται τα όρια παρέμβασης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Η νομισματική πολιτική και η πολιτική παροχής ρευστότητας είναι μεν σημαντικοί παράγοντες για την τόνωση τόσο της οικονομίας της Ευρωζώνης στο σύνολό της όσο και επιμέρους οικονομιών. Ωστόσο, δεν αρκούν για τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των διαφορετικών ταχυτήτων της νομισματικής ένωσης.

Η απουσία μιας στοχευμένης αναπτυξιακής στρατηγικής προς όφελος όλων των κρατών-μελών, στην κατεύθυνση της ενδυνάμωσης των ευάλωτων οικονομιών και της σύγκλισής τους με τις πιο ισχυρές, καθώς και η άρνηση διαμοιρασμού του ρίσκου, σε συνδυασμό με τα κενά στη θεσμική αρχιτεκτονική της νομισματικής ένωσης, θα δημιουργούν μόνιμα χάσματα και ανισορροπία μεταξύ των μελών της. Το οποιοδήποτε «φάρμακο» της νομισματικής πολιτικής θα αποτελεί απλά παυσίπονο και όχι γιατρεία για τις πληγές της Ευρωζώνης.

ΕΥΡΩΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΟΠΙΑ

Οι σχέσεις ΕΕ – Τουρκίας ήταν –και παραμένουν– δύσκολες από την πρώτη μέρα που η Τουρκία υπέβαλε αίτημα ένταξης στην (τότε) ΕΟΚ το 1959. Η ανάδειξη του Ερντογάν στην πολιτική σκηνή της Τουρκίας έδωσε στην αρχή νέα ώθηση στις ευρωτουρκικές σχέσεις και δημιούργησε ελπίδες για μια πραγματικά δημοκρατική Τουρκία, που όμως σύντομα διαψεύσθηκαν. Σήμερα, μετά και το αποτυχημένο πραξικόπημα του Ιουλίου του 2016, οι ευρωτουρκικές σχέσεις διανύουν μία ακόμη πολύ δύσκολη περίοδο. Η Ελλάδα –ορθά– συνεχίζει να υποστηρίζει την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας, καθώς τυχόν διακοπή των ευρωτουρκικών σχέσεων θα μπορούσε να οδηγήσει σε όξυνση της τουρκικής επιθετικότητας έναντι της Ελλάδας, σε όλα τα επίπεδα, με πρώτο θύμα τη συμφωνία ΕΕ – Τουρκίας για τη διαχείριση των προσφυγικών ροών. Στη Σύνοδο Κορυφής του Οκτωβρίου οι ηγέτες της ΕΕ, παρά τη σκλήρυνση της στάσης αρκετών κρατών-μελών, απέφυγαν τη ρήξη των σχέσεων, διατηρώντας στάση αναμονής.

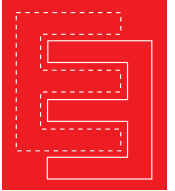
Κατά καιρούς πολλοί αναλυτές αμφισβήτησαν την ειλικρινή επιθυμία της ίδιας της Τουρκίας να καταστεί πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για εσωτερικούς κυρίως λόγους. Σήμερα, τυπικά, η προοπτική της πλήρους ένταξης στην ΕΕ παραμένει στο τραπέζι, αλλά μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα του Ιουλίου του 2016 οι ευρωτουρκικές σχέσεις βρίσκονται στο κρισιμότερο σημείο τους. Πολλά κράτη-μέλη, με πρώτη τη Γερμανία, έχουν σκληρύνει τη στάση τους και ζητούν ακόμη και τη διακοπή των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, γεγονός που θα αποτελούσε ένα πολύ σοβαρό πισωγύρισμα στις σχέσεις των δύο πλευρών. Η νέα κυβέρνηση της Αυστρίας αλλά και η κεντροδεξιά κυβέρνηση της Δανίας έχουν ζητήσει ανοικτά τη διακοπή των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, ενώ η Γερμανία τάσσεται υπέρ της μείωσης των προενταξιακών παροχών της ΕΕ προς την Τουρκία.

Κοινή διαπίστωση όλων είναι ότι η Τουρκία έχει απομακρυνθεί ουσιωδώς από τις δημοκρατικές αξίες και τις αρχές του κράτους δικαίου, παρότι στην πράξη ουδέποτε σεβόταν πλήρως αυτές τις αρχές. Το ζήτημα είναι πρωτίστως πολιτικό και σχετίζεται και με τον περιφερειακό ρόλο και τις συμμαχίες της Τουρκίας. Θετικό πάντως είναι το γεγονός ότι αρκετές χώρες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Γαλλίας του Ε. Μακρόν, αντιτίθενται στη διάρρηξη των σχέσεων με την Τουρκία.

Σε αυτή τη συγκυρία, εκείνο που πάση θυσία θέλουν τόσο η ΕΕ όσο και η Ελλάδα είναι η διατήρηση της συμφωνίας ΕΕ - Τουρκίας για τη διαχείριση των προσφυγικών ροών. Για τον λόγο αυτό, η Ελλάδα έχει κάθε συμφέρον να υποστηρίξει τη συνέχιση των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με τη γείτονα χώρα.

Πέραν αυτού, η χώρα μας βρίσκεται διαρκώς αντιμέτωπη με την τουρκική επιθετικότητα στο Αιγαίο, ενώ ανοικτό παραμένει το Κυπριακό, την επίλυση του οποίου η Ελλάδα έχει συνδέσει και με την ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας. Η Ευρώπη δεν θα πρέπει να απομονώσει πολιτικά τον Ερντογάν, ούτε να εγκαταλείψει το φιλοδυτικό/φιλοευρωπαϊκό τμήμα του τουρκικού πληθυσμού, που αντιτίθεται στη σταδιακή ισλαμοποίηση της χώρας, παρότι σε αυτό κατατάσσονται και οι κεμαλιστές, με ό,τι αυτό μπορεί να σημαίνει για τις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Αυτό που σίγουρα πρέπει να αποφύγει η Ελλάδα είναι η δημιουργία μιας ειδικής σχέσης ΕΕ - Τουρκίας, η οποία θα στερούσε από τη γείτονα χώρα κάθε ενταξιακή προοπτική και θα την καθιστούσε επιθετικότερη και πιο αδιάλλακτη απέναντι στην Ελλάδα.

Στην τελευταία Σύνοδο Κορυφής (Οκτώβριος 2017) οι ηγέτες των κρατών-μελών της ΕΕ απέφυγαν τη ρήξη με την Τουρκία και συμφώνησαν να συνεχιστούν οι συζητήσεις εντός της ΕΕ, ανάλογα και με τις εξελίξεις στη γείτονα χώρα. Εκτός απροόπτου, αυτή η κατάσταση σχετικής αβεβαιότητας θα συνεχιστεί για καιρό. Η σθεναρή υποστήριξη της ευρωπαϊκής προοπτικής της Τουρκίας είναι όμως μονόδρομος για την Ελλάδα.

ΓΑΛΛΙΑ: ΝΕΟΣ ΑΝΤΙΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

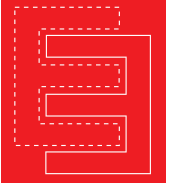
Δύο χρόνια μετά τις τζιχαντιστικές επιθέσεις στο Παρίσι και τη σφαγή στο Μπατακλάν, ο Εμανουέλ Μακρόν θέτει σε εφαρμογή τον νέο αντιτρομοκρατικό νόμο της Γαλλίας, τερματίζοντας ένα καθεστώς έκτακτης ανάγκης που διήρκεσε δύο χρόνια. Με τον νόμο αυτό θεσμοποιούνται προβλέψεις της κατάστασης έκτακτης ανάγκης και η γαλλική κυβέρνηση αποκτά αυξημένη διακριτική ευχέρεια ελέγχων αλλά και περιορισμών σε υπόπτους για τρομοκρατική δράση, εκτός δικαστικής διαδικασίας.

Στις 13 Νοεμβρίου 2015 τζιχαντιστές του Ισλαμικού Κράτους πραγματοποίησαν τις αιματηρότερες τρομοκρατικές επιθέσεις στη Γαλλία και την Ευρώπη από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι βομβιστικές επιθέσεις και οι εκτελέσεις στο Παρίσι και στο προάστιο Σεν Ντενί άφησαν πίσω τους 130 νεκρούς, 89 εκ των οποίων στο θέατρο Μπατακλάν, και 413 τραυματίες. Οι περισσότεροι από τους τρομοκράτες του Ισλαμικού Κράτους είχαν βελγική ή γαλλική ιθαγένεια, ενώ όλοι τους ήταν βετεράνοι του πολέμου στη Συρία. Τις επιθέσεις ακολούθησε η κήρυξη τρίμηνης κατάστασης έκτακτης ανάγκης, η οποία επέτρεπε την απαγόρευση διαδηλώσεων, τη σύλληψη υπόπτων χωρίς δικαστικό ένταλμα και τον κατ' οίκον περιορισμό τους. Η κατάσταση έκτακτης ανάγκης ανανεώθηκε πέντε φορές, διαρκώντας δύο ολόκληρα χρόνια, ενώ στο μεταξύ μεσολάβησαν νέες επιθέσεις στη Νίκαια αλλά και στο Βέλγιο. Η μετατόπιση της Ουάσινγκτον από το «δόγμα Ομπάμα», με κύριο χαρακτηριστικό την επιδίωξη διατήρησης της φιλελεύθερης τάξης πραγμάτων, στο «America First» του Ντόναλντ Τραμπ και την ad hoc και à la carte αντιμετώπιση των επιμέρους ζητημάτων εξωτερικής πολιτικής και διεθνών οικονομικών σχέσεων αποτυπώνεται σε μια σειρά από εξελίξεις, που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα και την Ευρώπη.

Η κήρυξη κατάστασης έκτακτης ανάγκης προβλέπεται από το Σύνταγμα του 1958, ωστόσο η επέκτασή της για τόσο μεγάλο διάστημα προκάλεσε ισχυρές αντιδράσεις εκ μέρους του προοδευτικού κόσμου και των υπερασπιστών των ατομικών δικαιωμάτων, καθώς συνεπάγεται μια κατάσταση δημοκρατικής «εξαίρεσης» και αλλοίωσης των αρχών του συνταγματικού πολιτεύματος, δυνάμει της οποίας η εκτελεστική εξουσία αναλαμβάνει οιονεί δικαστικές λειτουργίες: Τα κρατικά όργανα έχουν το δικαίωμα να αντιμετωπίζουν υπόπτους για τρομοκρατία σαν να είχαν κριθεί ένοχοι και να τους επιβάλλουν «ποινές» περιορισμού των δικαιωμάτων τους για αόριστο χρονικό διάστημα, χωρίς να έχει προηγηθεί η νόμιμη δικαστική διαδικασία.

Ασφαλώς, οι συγκεκριμένες συνταγματικές προβλέψεις του 1958 έφεραν το αποτύπωμα της τότε συγκυρίας - επίσης έκτακτης: του πολέμου της Αλγερίας, της συστηματικής καταπάτησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τον γαλλικό στρατό σε έδαφος θεωρούμενο ως μητροπολιτική επικράτεια της Γαλλίας και της βαθμιαίας ενίσχυσης παρακρατικών και παραστρατιωτικών ομάδων εκείνης της εποχής, που λίγο αργότερα αποπειράθηκαν και τη δολοφονία του Σαρλ Ντε Γκωλ. Γι' αυτόν το λόγο, τις επόμενες δεκαετίες οι σοσιαλιστές επιχείρησαν -χωρίς επιτυχία- να τροποποιήσουν αυτές τις διατάξεις, κυρίως ως προς το τμήμα τους που παρέχει αυξημένες εξουσίες στον Γάλλο Πρόεδρο, ενώ θα μπορούσε να επιδιώκεται η συγκατάθεση και άλλων ανώτερων οργάνων του κράτους.

Έπειτα από δύο χρόνια κατάστασης έκτακτης ανάγκης, ο νόμος Μακρόν «για την εσωτερική ασφάλεια και τον αγώνα ενάντια στην τρομοκρατία», όπως ονομάζεται επίσημα, έρχεται να ενσωματώσει και να θεσμοποιήσει πτυχές αυτού του καθεστώτος: Οι κατ' οίκον έρευνες και οι κατασχέσεις υλικού μπορούν πλέον να γίνονται με την πρωτοβουλία διοικητικής αρχής και απλή έγκριση δικαστή· οι αρχές μπορούν να προβαίνουν σε απαγόρευση απομάκρυνσης υπόπτων από την πόλη ή την περιοχή κατοικίας τους· τα διοικητικά όργανα έχουν το δικαίωμα να σφραγίζουν για έξι μήνες τόπους λατρείας αν υπάρχουν υποψίες για σχέσεις με τρομοκρατικές οργανώσεις - πρόβλεψη που ουσιαστικά αφορά τα μουσουλμανικά τεμένη· τέλος, διευρύνεται σημαντικά η ακτίνα στην οποία επιτρέπονται ο έλεγχος ταυτότητας και η εξακρίβωση στοιχείων πέριξ σταθμών, λιμανιών και αεροδρομίων, καθώς και η μέγιστη επιτρεπόμενη διάρκεια της διαδικασίας για κάθε άτομο (από τις έξι στις δώδεκα ώρες). Σημειώνεται ότι οι σχετικές έρευνες δείχνουν πως τέτοιοι έλεγχοι διενεργούνται συστηματικά βάσει στοιχείων εξωτερικής εμφάνισης.

Οι αντιδράσεις εκ μέρους του δικαστικού σώματος, δικηγορικών ενώσεων, καθώς και οργανώσεων υπεράσπισης των ατομικών ελευθεριών και δικαιωμάτων, μεταξύ των οποίων και το γαλλικό παράρτημα της Διεθνούς Αμνηστίας, επικεντρώνονται στη θεσμική παγίωση προβλέψεων που αφορούν ένα καθεστώς εξαιρέσεως από τη δημοκρατική κανονικότητα. Είναι χαρακτηριστικό πως ο Εμανουέλ Μακρόν πήρε την πρωτοβουλία να ενημερώσει ο ίδιος το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Όσοι αντιδρούν επισημαίνουν επίσης πως ο ορισμός του υπόπτου για σχέσεις με την τρομοκρατία είναι υπερβολικά ευρύς και άρα ανοιχτός σε αυθαίρετες ερμηνείες, ενώ τονίζουν την ενισχυμένη εξουσία των διοικητικών και κρατικών αρχών έναντι των δικαστικών.

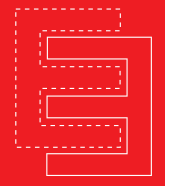
Γεγονός είναι πως η Γαλλία διέθετε από πριν τόσο ένα από τα ισχυρότερα οπλοστάσια αντιτρομοκρατικής νομοθεσίας όσο και μία από τις πλέον αξιόπιστες υπηρεσίες πληροφοριών στην Ευρώπη, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις που θέτει η τρομοκρατία του ισλαμικού εξτρεμισμού. Πλέον υπάρχει ο κίνδυνος οι μηχανισμοί ασφαλείας να στραφούν στο μέλλον και σε άλλους, ασαφώς καθορισμένους, «εσωτερικούς» εχθρούς.

ΤΟ ΜΕΤΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΚΗΝΙΚΟ ΣΤΗΝ ΙΣΛΑΝΔΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΕΡΟ-ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

Οι εκλογές της 28ης Οκτωβρίου 2017 στην Ισλανδία οδήγησαν σε μεγάλο συνασπισμό με Πρωθυπουργό την ηγέτιδα του Αριστερο-Πράσινου Κινήματος. Αυτή εξέλιξη είναι προϊόν μιας παρατεταμένης πολιτικής αστάθειας στη χώρα του Βορρά κατά την τελευταία διετία. Η ριζοσπαστική αριστερά της Ισλανδίας έχει μια μακρά παράδοση συμμετοχής σε συμμαχικές κυβερνήσεις με κεντρώα και σοσιαλδημοκρατικά κόμματα. Για πρώτη φορά ωστόσο εισέρχεται σε συμμαχία με το συντηρητικό Κόμμα της Ανεξαρτησίας. Η εξέλιξη αυτή συνιστά πρόκληση για τη συνοχή του Αριστερο-Πράσινου Κινήματος αλλά και τη σύνδεσή του με τα κινήματα που αναπτύχθηκαν στην περίοδο της οικονομικής κρίσης.

Η μετεκλογική αβεβαιότητα στην Ισλανδία αντικατόπτρισε τη γενικότερη πολιτική αναταραχή που επικρατεί στη βορειότερη χώρα της Ευρώπης την τελευταία διετία. Οι πρόωρες εκλογές της 28ης Οκτωβρίου 2017, τις οποίες αναγκάστηκε να προκηρύξει ο τέως Πρωθυπουργός της χώρας Μπιγιάρνι Μπενέντικσον, δεν επιβεβαίωσαν τη δυναμική που κατέγραφε στις δημοσκοπήσεις το Αριστερο-Πράσινο Κίνημα, το κόμμα της ισλανδικής ριζοσπαστικής Αριστεράς, το οποίο παρέμεινε στη δεύτερη θέση, πίσω από το συντηρητικό Κόμμα της Ανεξαρτησίας του απερχόμενου Πρωθυπουργού (16,9% και 25,2% αντίστοιχα).

Ο Πρόεδρος της Ισλανδίας Γκούνντι Θορλάσιους Γιοχάνεσον έδωσε στην επικεφαλής του Αριστερο-Πράσινου Κινήματος Κατρίν Γιακομπσντότιρ διερευνητική εντολή σχηματισμού κυβέρνησης, με την οποία επιδιώχθηκε μια κυβερνητική συμμαχία με τη Σοσιαλδημοκρατική Συμμαχία, το κόμμα των Πειρατών και το φιλελεύθερο Προοδευτικό Κόμμα. Η απροθυμία του τελευταίου να στηρίξει μια κυβέρνηση με ισχνή πλειοψηφία (32 έδρες στις 63) οδήγησε σε κατάρρευση των διαπραγματεύσεων για έναν κεντροαριστερό συνασπισμό και οι συζητήσεις για τον νέο κυβερνητικό (μεγάλο) συνασπισμό συμπεριέλαβαν, πέραν του Αριστερο-Πράσινου Κινήματος, το Κόμμα της Ανεξαρτησίας και το Προοδευτικό Κόμμα, με την προϋπόθεση ότι τη θέση της Πρωθυπουργού θα καταλάμβανε η Γιακομπσντότιρ.

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Αριστερο-Πράσινου Κινήματος ενέκρινε την έναρξη διαπραγματεύσεων με τους Ανεξάρτητους και τους Προοδευτικούς (9 υπέρ, 2 κατά) για τη συγκρότηση ενός μεγάλου συνασπισμού, ωστόσο η απόφαση αυτή φαίνεται πως δημιουργεί εσωτερικό πρόβλημα στο κόμμα· ήδη η νεολαία του κόμματος εξέφρασε την αντίθεσή της, ενώ υπήρξαν και αρκετές αποχωρήσεις κομματικών μελών. Η ίδια η Γιακομπσοντότιρ δεν είχε αποκλείσει προεκλογικά τη σύμπλευση με το Κόμμα της Ανεξαρτησίας για λόγους «πολιτικής σταθερότητας», διευκρίνισε όμως πως «δεν είναι αυτό που θέλουμε» (συνέντευξη στο «Jacobin» 26.10.2017).

Η ισλανδική Αριστερά έχει μια μακρά ιστορία συμμετοχής σε κυβερνητικούς συνασπισμούς. Η Λαϊκή Συμμαχία, το κόμμα που εξέφραζε την πέραν της Σοσιαλδημοκρατίας Αριστερά από το 1956 έως και το 1998, συμμετείχε σε πέντε συμμαχιακές κυβερνήσεις. Σε όλες τις περιπτώσεις οι εταίροι του κόμματος ήταν το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα και το Προοδευτικό Κόμμα· η οποιαδήποτε σύγκλιση με το Κόμμα της Ανεξαρτησίας ήταν ανεπιθύμητη. Η μοναδική περίπτωση που ένα κόμμα της πέραν της Σοσιαλδημοκρατίας Αριστεράς συνυπήρξε με τους συντηρητικούς ήταν τη διετία 1944-1946, στις απαρχές δηλαδή της Δημοκρατίας της Ισλανδίας, οπότε και συμμετείχε το Σοσιαλιστικό Κόμμα (απόγονος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ισλανδίας) σε μια πλατιά συμμαχική κυβέρνηση. Το 1999 η απόφαση της Λαϊκής Συμμαχίας για συγχώνευσή της με τους σοσιαλδημοκράτες στη Σοσιαλδημοκρατική Συμμαχία ώθησε μεγάλο μέρος των βουλευτών, των στελεχών αλλά και της οργανωμένης βάσης προς τη δημιουργία ενός νέου κόμματος του Αριστερο-Πράσινου Κινήματος, το οποίο κινήθηκε σε μια λογική αριστερής Σοσιαλδημοκρατίας, με σαφή αναφορά σε μεταϋλιστικά κινήματα (οικολογικό, φεμινιστικό) και ξεκάθαρο αντινατοϊκό και ευρωσκεπτικιστικό προσανατολισμό (δύο πολύ κεντρικά θέματα στην ισλανδική δημόσια σφαίρα).

Οι Αριστερο-Πράσινοι έλαβαν για πρώτη φορά διψήφιο ποσοστό (14,35%) στις εκλογές του Μαΐου του 2007. Από τον Οκτώβριο του 2008 και έπειτα, ξεσπούν στην Ισλανδία οι μεγάλες αντικυβερνητικές διαδηλώσεις για τη διαχείριση της τραπεζικής κρίσης, οι οποίες οδήγησαν στην κατάρρευση της συγκυβέρνησης του Κόμματος της Ανεξαρτησίας και των σοσιαλδημοκρατών. Από την 1η Φεβρουαρίου του 2009 οι Αριστερο-Πράσινοι συμμετέχουν σε μειοψηφική κυβερνητική συμμαχία μαζί με τη Σοσιαλδημοκρατική Συμμαχία και μετά τις εκλογές του Απριλίου του 2009, που λαμβάνουν το υψηλότερο ιστορικά ποσοστό τους (21,68%), καθίστανται ο βασικός συμμαχικός εταίρος των σοσιαλδημοκρατών στην κυβέρνηση της Γιόχανα Σιγκουρδαντότιρ.

Η παρουσία τους στην κυβέρνηση μέχρι και το 2013 είχε αντιφατικά αποτελέσματα, αφού υποχρεώθηκαν να διαχειριστούν τα απότοκα της τραπεζικής κρίσης, εφαρμόζοντας κυρίως πολιτικές λιτότητας. Η αντιπαράθεση στην ισλανδική κοινωνία γύρω από τους λεγόμενους νόμους Icesave (αποζημίωση των Βρετανών και Ολλανδών πελατών της πτωχευμένης τράπεζας Icesave από το ισλανδικό κράτος) και η απόρριψή τους από τα δημοψηφίσματα του 2010 και του 2011 αποδυνάμωσαν έτι περαιτέρω τον αριστερό κυβερνητικό συνασπισμό. Στις εκλογές του 2013 το Αριστερο-Πράσινο Κίνημα χάνει τη μισή του επιρροή (10,87%), την οποία σιγά σιγά ανακτά μέχρι και τις εκλογές του 2016 (15,91%). Ταυτόχρονα, η εμπλοκή του Πρωθυπουργού και στελεχών της κυβέρνησης Ανεξάρτητων-Προοδευτικών στα Panama Papers, οι νέες αντικυβερνητικές διαμαρτυρίες τον Απρίλιο του 2016, ο νέος κυβερνητικός συνασπισμός υπό το Κόμμα της Ανεξαρτησίας από τις αρχές του 2017 και τέλος η απονομιμοποίησή του το καλοκαίρι του 2017, μετά το σκάνδαλο με τον πατέρα του Μπιγιάρνι Μπενέντικσον, οδήγησαν στις πρόσφατες εκλογές, με τα γνωστά αδιέξοδα.

Το Αριστερο-Πράσινο Κίνημα έρχεται, πλέον, να σπάσει ένα πολιτικό ταμπού δεκαετιών συνεργαζόμενο με τον μεγάλο πολιτικό του αντίπαλο. Σε μια χώρα στην οποία έχουν διεξαχθεί μέσα σε οχτώ χρόνια τέσσερις εκλογικές αναμετρήσεις, το επίδικο της πολιτικής σταθερότητας πιθανότατα θα αποτελέσει μια συγκολλητική ύλη. Από την άλλη πλευρά, ο κυβερνητισμός του Αριστερο-Πράσινου Κινήματος ενδέχεται να υπονομεύσει την ενότητα του κόμματος και να το απομακρύνει από τα κινήματα διαμαρτυρίας του 2016.

ENA

Ινστιτούτο
Εναλλακτικών
Πολιτικών

ENA, Ινστιτούτο Εναλλακτικών Πολιτικών
Ζαλοκώστα 8, 2ος όροφος
Τ.+30 210 3647912

info@enainstitute.org
enainstitute.org